

- **שם המחקר:** הערכת תרומת השימוש במתודולוגיית סיעור מוחות בנושא האכלת אנשים עם מש"ה.
- **שנה:** 2017
- **סוג מחקר:** מחקר הערכה
- **מס' קטלוגי:** 215
- **שמות החוקרים:** ד"ר עדי לוי-ורד, יחידת 'מכלול' – מחקר והערכה, קרן שלם.
- **רשות המחקר:** יחידת 'מכלול' - מחקר והערכה, קרן שלם

תקציר מנהלים

מחקר זה נערך על ידי יחידת מכלול – מחקר והערכה, קרן שלם.

המחקר מהווה בדיקה רטרוספקטיבית של משתתפים במפגש סיעור מוחות בנושא חווית האכלה של אנשים עם מוגבלות שכלית, אשר התקיים כחלק ממהלכי היישום של מחקר שנעשה בנושא במטרה לבחון כיצד ניתן להקל על המטפלים הישירים בזמן האכלה של אנשים עם מש"ה. מטרת הסקר הייתה לבחון את תרומת המפגש ואת שביעות הרצון מהמתודולוגיה שנעשה בה שימוש בעת עריכתו כמו כן לבחון בה האפקטיביות שלה בטרם יעשה בה שימוש נוסף. על הסקר ענו 16 מתוך כ-40 אנשי טיפול שהשתתפו במפגש.

למחקר המלא על שיפור מטלת האכלה בקרב מטפלים ישירים של אנשים עם מש"ה לחץ כאן.
לסקירת מפגש סיעור מוחות בנושא חווית ההאכלה של אנשים עם מוגבלות שכלית לחץ כאן.
ב-14/07/16 נערך מפגש סיעור מוחות בנושא חווית ההאכלה של אנשים עם מוגבלות שכלית. המפגש הינו חלק ממהלכי יישום מחקר שנעשה בנושא שמטרתו היתה לבחון כיצד ניתן להקל על המטפלים הישירים של אוכלוסיות חסרות ישע בכלל, ואנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית בפרט, בעת האכלה של אנשים עם מש"ה.

מתודולוגיה

מתודולוגיית מפגש סיעור מוחות אשר התקיים בבית דורון שברמת גן נעשה בפורמט שולחנות עגולים שעסקו בממדים שונים הקשורים להאכלה שעלו מהמחקר: רכות וחייביות, קשר אישי, מעורבות, האוכל כאירוע חברתי ולימודי, הנאה ועוד.

סביב כל שולחן ישבו מדריכים ומטפלים בטיפול ישיר ממסגרות בקהילה, מנהלי מסגרות, מטפלים ממקצועות הבריאות וכולם עסקו ברעיונות ודוגמאות למימוש הממדים השונים בעשייה היומיומית. התוצרים של המפגש יובילו להמלצות ליישום במסגרות בהם מואכלים אנשים עם מוגבלות שכלית מתוך רצון להקל על הצוותים המטפלים ועל האנשים המקבלים שירות.

מטרת הסקר היה לבחון את תרומת המפגש ואת שביעות הרצון מהמתודולוגיה שנעשתה בה שימוש בעת עריכתו כמו כן לבחון בה האפקטיביות שלה בטרם יעשה בה שימוש נוסף.

סקר קצר בן 5 שאלות הועבר למשתתפי המפגש כחצי שנה לאחר המפגש. הסקר בחן את השפעת המפגש מבחינה תפיסית ופרקטית.

הסקר הועבר באופן מקוון ונשלח במיילים למשתתפים. מפאת אחוזי השבה נמוכים מאוד, השתמשנו בשיח טלפוני עם משתתפים שהסכימו לשתף פעולה ולהשיב על שאלות הסקר דרך הטלפון.
כמות המשיבים על הסקר: 16 אנשים, מתוך כ-40 משתתפים במפגש.

ממצאים מרכזיים

הדברים שהעלו משתתפי המפגש כמשמעותיים הינם לשים לב יותר לסביבת ההאכלה כגון האכלה בישיבה, שמירה על קשר עין וזווית האכלה, וכן מאפיינים פיזיים של האכלה כגון עריכת השולחן וסוג האוכל המוגש. כמו כן המשתתפים התייחסו לשינוי גישה בנוגע להאכלה בחוויה במקום מטלה, לשנות את הגישה והיחס לדיירים ולהתאים את ההאכלה לכל דייר ולצרכיו. כמו כן, המפגש היווה עבור משתתפיו הזדמנות לדיון והעשרה עם מטפלים נוספים בתחום.

בנוגע לשינוי ביחס לנושא ההאכלה במסגרת בעקבות המפגש, מרבית המשתתפים התייחסו לשינוי לטובה בהאכלה או לשימור וחיזוק דרכי האכלה חיוביות הקיימות כבר במסגרות, שינוי תפיסתי ביחס להאכלה כגון תפיסתה כחוויה או כדבר אינטימי המאפשר יצירת קשר. כמו כן, צוינו מעבר לאכילה עצמאית וכן התייחסות רבה יותר לצרכי הפרט בהאכלה. יחד עם זאת לא כל המשתתפים הבחינו בשינוי או שלא היו ידעו לעשות השוואה לנושא לפני המפגש.

היבט הכנסת שינויים בנושא ההאכלה במסגרת, המשתתפים התייחסו לשינוי באווירה ובאופן ההאכלה, כגון הכנסת שיח עם מקבלי השירות לפני הארוחה כהכנה לארוחה, שינוי אופי הדרכות בנושא, שינויים באופן ההושבה בזמן ההאכלה והתאמת אביזרי העזר. יחד עם זאת חלק מהמשתתפים ציינו כי השינוי נמצא בתהליך או שלא היה צורך בהכנסת שינויים מפני שכבר פעלו על פי ההמלצות שעלו במפגש כבר לפניו.

בהיבט שביעות הרצון מהמפגש, משתתף אחד לא ענה, משתתפת אחת ציינה שאיננה זוכרת, 3 ציינו שביעות רצון בינונית, 8 ציינו שביעות רצון גבוהה ו-3 ציינו שביעות רצון גבוהה מאוד. משתתפים שדירגו כי שביעות רצונם נמוכה או בינונית מהמפגש נתבקשו להרחיב על הסיבות לכך: הסיבות אשר פירטו משתתפי המפגש שסימו שביעות רצון בינונית היו שהמפגש לא חידש עבורם או שלא לקח בחשבון את רמת המוגבלות השכלית.

בהיבט הצעות לשיפור על מפגש ההאכלה במחוזות נוספים, המשתתפים העלו שיש חשיבות להתייחס לרמת התפקוד של מקבלי השירות, להעביר משוב דומה סמוך יותר למועד המפגש, לקיים את המפגש בקבוצות קטנות יותר וממוקדות למי שמטלת ההאכלה הכי רלוונטית עבורו, לשקול לבצע את המפגש עם מעורבות מקבלי השירות, וכן לחדד את מטרות המפגש ומהלכו מבעוד מועד על מנת שהמשתתפים ידעו למה לצפות.

מילות מפתח

מחקר של קרן שלם, מש"ה בינוני - קשה (טיפוליים), מש"ה קשה-עמוק (סיעודיים), מטפלים וצוות, שיטות טיפול ואביזרים תומכים, היבטים פיזיולוגיים, היבטים תקשורתיים.

- [לפריט המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)